

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/137/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211216582
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4211216582.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom Novodvorská 994, Praha 4, IČO: 25 117 483, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnka 5, Bratislava, proti odporkyni: D. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, E., za účasti vedľajšieho účastníka: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpené HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, o zaplatenie 155,05 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 8. novembra 2013 č. k. 6C/282/2011-143, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Komárno napadnutým uznesením zo dňa 08. 11. 2013 č. k. 6C/282/2011-143 zastavil konanie a zároveň odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 96 ods. 1, 3 a § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť mu 343,92 eura s príslušenstvom a náhradu trov konania. Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 27. 01. 2012 zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 188,87 eura a vo zvyšku návrh zamietol. Rozsudok v jeho zamietajúcej časti a náhrady trov konania bol zrušený uznesením Krajského súdu Nitra zo dňa 30. 01. 2013 a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená na ďalšie konanie. Dňa 19. 09. 2013 navrhovateľ oznámil súdu, že svoj návrh berie späť v celom rozsahu a konanie žiadal zastaviť. Ostatní účastníci konania nedoručili súdu svoj nesúhlas so späťvzatím návrhu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd konštatoval zavinenie navrhovateľa na zastavení konania a rozhodol tak, že odporkyni náhradu trov konania nepriznal, keďže si ich náhradu neuplatnila. O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka súd rozhodol tak, že ich náhradu vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne nepriznal, pretože mal za to, že vedľajším účastníkom uplatnené trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva odporkyne v tomto konaní. Vedľajší účastník sám vstúpil do konania prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu a oznámil svoj vstup do konania bez toho, že by mu bol konkrétny predmet konania známy, bez znalosti právneho dôvodu vzniku uplatnenej pohľadávky a bez toho, že by ho spotrebiteľ požiadal o pomoc. Tejto skutočnosti nasvedčuje aj to, že oznámenie bolo štylizované všeobecne, bez konkretizácie dôvodnosti zároveň oznámenej námietky premlčania, ako aj to, že takéto oznámenie o vstupe do konania zaslalo Spotrebiteľské združenie OSA v desiatkach konaní vedených na súdoch. V prípade vedľajšieho účastníka sa jedná o združenie, ktorého cieľom založenia je predovšetkým zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľov a ich oprávnených záujmov. S prihliadnutím na čl. IV. Stanov združenia treba predpokladať, že právna problematika ochrany spotrebiteľa je pre toto združenie dostatočne známa a zároveň je združenie schopné ciele svojho založenia uviesť do života a realizovať

svoje úlohy. Združenie disponuje viacerými pracovníkmi, ktorým práva úprava spotrebiteľských zmlúv je známa tak, že môžu poskytovať odborné konzultácie v rámci spotrebiteľského poradenstva, uskutočňovať vydavateľskú a publikačnú činnosť vo veciach spotrebiteľských práv a ich ochrany, preto neexistuje dôvod, prečo by sa malo dávať zastúpiť advokátom. Ak sa aj napriek uvedenému rozhodlo dať zastúpiť, tak všetky tieto trovy vzniknuté advokátskym zastupovaním nebolo možné považovať za trovy účelne vynaložené. Súd žiadnym spôsobom nespochybnil právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť v konaní advokátom, ale trovy ktoré vzniknú v súvislosti s takýmto zastupovaním, nemožno považovať za účelne vynaložené a poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03 z 09. 09. 2004. Súd musí pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať aj účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva a na náhradu neúčelne vynaložených trov nevzniká nárok žiadnemu účastníkovi občianskoprávneho konania, a to ani vedľajšiemu účastníkovi.

Proti uvedenému uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách zmenil tak, že zaviazá navrhovateľa na zaplatenie trov konania vo výške 123,30 eura, alebo aby zrušil uznesenie v napadnutej časti a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Do konania vstúpil vedľajší účastník oznámením, ktorým zároveň vznesol námietku premlčania s relevantnou právnou argumentáciou. Argumenty vedľajšieho účastníka mali za následok späťvzatie návrhu na začatie konania a zastavenie konania voči hlavnému účastníkovi. Poukázal na to, že námietka premlčania nebola vznesená hlavným účastníkom a nemohla byť vznesená ani súdom. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je pravdepodobné, že hlavný účastník by bol v takom prípade v konaní neúspešný. Vedľajší účastník považuje za odporujúce zásade rovnosti podmienok v súdnom procese, zásade spravodlivosti súdneho procesu, ale aj dobrým mravom, aby navrhovateľ so silným ekonomickým zázemím, ktorý často žaluje spotrebiteľov, obvykle žijúcich na hranici existenčného minima, o zaplatenie premlčaných záväzkov, najmä z neplatných spotrebiteľských zmlúv, mal právo na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa priamo poprel svojím postupom rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní, zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka garantovaných o. i. § 93 ods. 4 OSP, čím mu znemožnil reálny výkon úloh spotrebiteľského združenia vymedzených zákonom. Takýmto konaním súd zároveň fakticky odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v nesprávnej aplikácii ust. § 142 ods. 1 OSP. Namietol argumentáciu súdu, že za formálne a obsahovo podobné podania, ak ich podávajú aj v iných právnych veciach, by účastníkom konania nemala prináležať v prípade plného úspechu v konaní náhrada trov konania. Advokátovi nemôže byť na ujmu, keď na podobnú situáciu používa podobnú právnú argumentáciu. Treba mať na zreteli, že príprava vzoru právnej argumentácie si tiež vyžaduje odbornú znalosť a čas na jej prípravu. Argumentáciu súdu považuje za svojvoľnú a tendenčnú. Uviedol, že ako vedľajší účastník vystupoval v konaní na podporu odporkyne, ktorá bola vďaka ním vznesenej námietke premlčania zo strany vedľajšieho účastníka v celom rozsahu úspešná. Spotrebiteľskému združeniu OSA vznikli trovy konania z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. Je viac ako zrejmé, že dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania súdom bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom, ako aj to, že sa navrhovateľ spoliehal na právnú negramotnosť spotrebiteľov. Svoje tvrdenia odôvodnil s poukazom na uznesenia Krajského súdu v Prešove, Košiciach, Banskej Bystrici, Trenčíne, Bratislave, Trnave, Žiline a Nitre. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora zo dňa 22. 12. 2010 vo veci C-279/09, DEB Deutsche Energiehandels - und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkovej republike Nemecko, v ktorom konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany tak, ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ, sa má vykladať v tom smere, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby. Teda aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa a nechať sa zastupovať. Postup súdu, ktorý účastníkovi aj v prípade preukázateľného úspechu vo veci odoprel zákonný nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vynaložených v konaní proti účastníkovi, ktorý právne zastúpenie má a ktorému táto náhrada priznávaná je, je priamym popretím tohto základného práva. Na záver poznamenal, že nahradenie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi zo strany navrhovateľa považuje za nanajvýš spravodlivé, pretože bránením práv odporkyne mu reálne vznikli náklady. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal za to, že súd prejednávajúcu vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania. Vedľajší účastník zároveň žiadal o priznanie náhrady trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 15,94 eura. Podotkol, že právo spotrebiteľa na združovanie a zákonné úlohy spotrebiteľského združenia popísané v odvolaní sú základnými právami vyplývajúcimi z čl. 169 Zmluvy o Európskej únii, z čl. 38 Charty základných

práv EÚ a ďalších európskych právnych noriem. Pre prípad stotožnenia sa odvolacieho súdu s právnym názorom súdu prvého stupňa žiada odvolací súd, aby prerušil konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu podanému vedľajším účastníkom v časti výroku o trovách konania navrhovateľ uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu žiada ako vecne správne potvrdiť v zmysle ust. § 219 ods. 1 OSP. Zastáva názor, že združenie na ochranu spotrebiteľa, t. j. vedľajší účastník, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/26/2012, 3CoB/259/2011 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17C/164/2012. Zároveň dal do pozornosti dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z. z. Uviedol, že z vlastných skúseností vie, že združenia vstupujú do množstva konaní bez konkrétnej vedomosti o prejednávacom prípade. Poukázal na to, že činnosť, ktorú v mene združenia v konaní vykonáva advokát, by malo byť združenie schopné účelne zabezpečiť aj samo. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobne priznaných trov právneho zastúpenia. V zmysle uvedeného zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva a súd by mal aplikovať § 150 OSP. Vedľajší účastník v podanom odvolaní v súvislosti s dôvodnosťou uplatnených trov konania poukázal na ust. § 137 OSP. Uvedenú argumentáciu podporujú rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/141/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/91/2012, 16Co/100/2012, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/35/2012, sp. zn. 13Co/36/2012, 13Co/40/2012 a obdobný názor vyslovil aj Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 78/03. Navrhovateľ ďalej uviedol, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť súd správne prihliadol, keď vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ uviedol, že zastáva ten názor, že v zmysle práva EÚ je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže SD EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, pretože by takýmto konaním prekročil svoje právomoci. Záverom uviedol, že vedľajší účastník sa prezentuje ako organizácia na ochranu spotrebiteľov, avšak z urputnej snahy o predloženie prejudiciálnych otázok ohľadom nároku združenia na ochranu spotrebiteľa na náhradu trov konania, možno skôr nadobudnúť dojem ochrany najmä svojich záujmov. V zmysle uvedeného sa domnieva, že návrh na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky je nedôvodný a účelový, keďže posúdenie priznania náhrady trov konania patrí jednoznačne do právomoci vnútroštátneho súdu. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 19,61 eura s DPH pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 9,96 eura s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu vo výške 9,65 eura s DPH.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu v časti výroku o trovách konania procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie prvostupňového súdu podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu

dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Predmetom odvolacieho konania je výrok napadnutého uznesenia o náhrade trov konania, a to konkrétne náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, ktorému prvostupňový súd túto náhradu nepriznal.

Podľa § 24 ods. 1 prvá veta OSP, účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Podľa § 25 ods. 1 a 2 OSP, ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť. Advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje.

Podľa § 137 OSP, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 140 ods. 1 OSP, každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účasti na veci a na konaní.

Podľa § 142 ods. 1 OSP, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (ods. 2 cit. ust.).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh (ods. 3).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (ods. 4).

Podľa § 25 ods. 2 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.

Vedľajší účastník má sice v zmysle § 93 ods. 4 prvá veta OSP rovnaké práva a povinnosti (procesnej povahy) ako účastník konania, a môže byť rozhodnutím súdu zviazaný na náhradu trov konania, alebo mu môže byť priznaná náhrada trov konania.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom uznesení a na tieto poukazuje ako na vlastné (§ 219 ods. 2 OSP).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom.

Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno ich oddeliť.

Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania, je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV.ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I.ÚS 257/05).

Súdy sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či vedľajšieho účastníka advokátom je súd povinný skúmať, či ide o účelné či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že vedľajším účastníkom na strane žalovanej, ktorá je spotrebiteľom ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takýto vedľajší účastník, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto vedľajšieho účastníka. Ak sa takýto vedľajší účastník, ktorý je zo zákona oprávnený vstupovať ako vedľajší účastník do súdneho konania na strane účastníka, ktorý je spotrebiteľom, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník v spore vystupuje, má vedľajší účastník automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

Spotrebiteľské združenie OSA vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník a ako taký sa nechal právne zastúpiť advokátskou spoločnosťou tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie - odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym zástupcom - advokátom. Odvolačný súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa vedľajší účastník mohol dať zastúpiť ďalším práva znalým odborníkom, dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nerezultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi mohli vzniknúť. Uvedený záver odvolačný súd opiera o vyššie uvedené a zdôrazňuje, že vedľajší účastník (združenie) je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na

podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešného účastníka konania, v tomto prípade navrhovateľa. Absurdnosťou, celú vec dokresľujúcou môže byť fakt, že v konaní sa ako vedľajší interveni zúčastnia hneď dva alebo viac ochranných spotrebiteľských združení, čo by pri argumentácii ad absurdum a prístupom prvostupňového súdu spôsobilo, že zo zastupovania by vznikla „živnosť“ združení s napojením na advokátske subjekty.

Paušálny vstup Spotrebiteľského združenia OSA do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ Spotrebiteľského združenia OSA. Všeobecný vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Plná moc pre právneho zástupcu je paušálna bez bližšej špecifikácie ku konkrétnemu prípadu.

Odvolací súd napadnuté uznesenie v časti výroku o nepriznaní trov konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 123,30 eura vzhľadom na vyššie uvedené ako vecne správne potvrdil. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich vyhodnotil ako neúčelné a nehospodárne. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaoberal účelnosťou a hospodárnosťou vynaložených trov a zväžil aj aplikáciu ust. § 150 OSP. Je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach, keďže má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. V tomto smere zastal názor, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka jednoznačne nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, a poukazuje na aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP, súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Jedným z dôvodov na obligatórne prerušenie súdneho konania je situácia, keď vec prejednávaci súd rozhodne, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke. Niet pochybností, že konštrukcia ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP prikazuje súdu prerušiť konanie, avšak túto povinnosť má súd len v prípade, ak rozhodne o tom, že predloží vec Súdnemu dvoru ES na rozhodnutie o predbežnej otázke. Vnútroštátny súd rozhodne o potrebe predložiť vec Súdnemu dvoru vtedy, ak v konaní sám z vlastnej činnosti, alebo na návrh účastníka konania „rozpozna“ potrebu predložiť predbežnú otázku, pretože v konaní vzhľadom na existenciu rozporu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym, ktoré je pre použitie v konaní potrebné, resp. rozhodujúce. Ak však súd posudzujúci potrebu rozhodnutia rozhodnúť, že predloží vec súdnemu dvoru na rozhodnutie o predbežnej otázke nezistí existenciu takejto potreby, nie je na mieste obligatórne konanie prerušiť. Odvolací súd, pri posudzovaní odôvodnenosti prerušenia konania z navrhovaného dôvodu dospel k záveru, že dôvody, ktoré uvedie nižšie, týkajúce sa špecifickej situácie, postavenia vedľajšieho účastníka a ústavne vymedzenou a zákonom špecifikovanou úpravou, dajú odpoveď na skutočnosť, že v tomto prípade neexistuje dôvod rozpornosti národných právnych predpisov s komunitárnym právom, či ich rozporný výklad, preto návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol. V tomto smere odvolací súd v procese konania o odvolaní nezistil dôvod na to, aby požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o uvedenom práve.

Krajský súd v Nitre teda na základe vyššie uvedenej argumentácie nezistil dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP, hoci v zásade súhlasí s právnym názorom vedľajšieho účastníka navrhujúceho konanie prerušiť (obsiahnutým vo vyjadrení) v tom rozsahu, že jednak účastník konania (vedľajší účastník) má právo dať sa v konaní zastúpiť právnym zástupcom (advokátom) a že takýto účastník má právo na náhradu účelných trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, avšak pre špecifickosť zákonom vymedzeného postavenia združenia na ochranu spotrebiteľa, ktorý v tomto konaní vystupuje ako vedľajší účastník, považuje zákonné vyústenie výkladu príslušných noriem za ústavne a eurokonformné. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že nie je dôvod na prerušenie konania a predloženie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na rozhodnutie o predbežnej otázke. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 OSP s tým, že úspešnému navrhovateľovi v tomto konaní náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,61 eura s DPH nepriznal, a to s prihladením na existenciu dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý odvolací súd primäl inak v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi ním uplatnenú náhradu trov odvolacieho konania nepriznať. Podstata tohto dôvodu spočíva v tom, že to bol navrhovateľ,

ktorý svojím späťvzatím návrhu na začatie konania zaviniť zastavenie konania, z ktorého výsledku rezultovala potreba odvolacieho súdu v odvolacom konaní sa zaoberať predmetom odvolania. Vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 15,94 eura s DPH pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - odvolanie/vyjadrenie k odvolaniu v zmysle § 13a ods. 3 písm. b/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb vrátane režijného paušálu, ktoré mu odvolací súd s prihliadnutím na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP, ktoré sú uvedené vyššie, nepriznal, pretože ich vyhodnotil ako neúčelne vynaložené na uplatnenie a bránenie práva.
Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.